

Den Hårda Kärnan (HK)

av Jan Wickbom

Résumé

After World War II Sweden's military strength has been shown and measured in terms of those manned weapons and weapons systems available for rapid deployment – quick response forces – that the government can use to bolster its security policy. This study shows how a defence policy, defined by Parliament, can bring security and safety by providing the Swedish people with the power (strategy) to defend themselves. The outside world will thus know and understand that Sweden has no enemies, but that we will put up sustainable resistance if we are attacked. This policy foundation for our defence forces (a hard nucleus) is probably still supported by most Swedes. There is an urgent need to define a strategy for this hard nucleus. It can be a reality within fifteen years if we switch from the past seventy years of a doctrine based on power politics and active intervention to a new doctrine aiming at defence and security. We must start at once to organize this hard nucleus. From the very beginning the rekindled will to defend ourselves would be clearly manifested and we would, in addition, do without the expensive adjustment to Nato standards. This will not be a new version of the strategy of diversion. Instead, we will have a defence capability that is respected by the outside world.

DEN SVENSKA FORSKNINGEN bör under det tjugoförsta seklet inriktas på strategi för den svagare parten i ett krig, där vilja går före teknik. Det är inte sannolikt att vi blir angripna av en underlägsen motståndare. En överlägsen motståndare låter sig inte hindras av säkerhetspolitiska insatsstyrkor men hyser respekt för ett försvarspolitiskt territoriellt ytförsvår.

I början av 1990-talet avvecklades Sveriges försvarsmakt och organiserades en säkerhetspolitisk krigsmakt (insatsstyrkor). I tjugoförsta århundradet krävs att vi erkänner detta misstag. Vi måste nu från grunden bygga upp en ny självständig försvarsmakt.

Vetenskap

Krig sägs vara användande av organiserat militärt väpnat våld för att nå politiska mål.

I mitten av 1960-talet formulerades i Sverige begreppet "säkerhetspolitik". Innebörden

av detta ord kan sägas vara att med diplomati och utrikespolitik samt organiserat militärt våld förhindra att svenskt territorium och dess produktions- och konsumtionsresurser, liksom dess kultur, blir våldsamt skadade.

Begreppet "försvarspolitik", hävdvunnet sedan två hundra år, bör innebära att Sverige som en alliansfri stat ska utgöra en försvarad säkerhetszon mellan stater i väst och öst. Säkerhetszonen skall ha en försvarsmakt som är så stark att den kan bjuda uthålligt motstånd i hela landet. Allt till den kostnad riksdagen bestämmer.

När politikerna formulerar målet måste det samstämmas med våra resurser. Ju högre målet ställs ju större resurser erfordras. Denna syntes ska göras av militära experter tillsammans med riksdagen som därvid fastställer både mål och resurser – budgeten – för de väpnade styrkorna. Det skulle handla om taktiska/operativa överväganden om de inte gjordes med bakgrund av en hotbild

och motsvarande egen målbild, dvs på en kulturellt accepterad strategisk grund.

I det 21:a seklet bör Sverige inte – som prövades under senare hälften av 1900-talet – arbeta med kortsiktiga strategier (en strategi för säkerhetspolitiken och en för försvarspolitiken). Under det tjugoförsta århundradet torde Sverige fortfarande befinna sig i en militärstrategisk zon där ett svenskt försvar minskar hotet inför både kriser och, framför allt, invasion. Under det 21:a seklet torde ett politiskt villkor fortfarande vara att Försvarsmaktens budget minimeras. Den militära strategin måste då vara så kostnads-effektiv som möjligt.

Historiskt sett har militär strategisk maktutövning betraktats som en krigisk tillämpning av en treenighet. Strategin har uppdelats i tre sektioner: Sektion 1 – produktion, Sektion 2 – konsumtion och Sektion 3 – administration/ ledning/ personal.

Under olika perioder har dessa tre sektioner tillmätts olika vikt. Från början ansågs sektion 1 vara styrande. Bevapningen – svärdet – skulle vara så effektiv som möjligt (vikingatiden, manöverdoktrinen). Svärdet byttes successivt mot försvarsgrenar och truppslag och till sist mot flygplan, ubåtar och stridsvagnar.

Sektion 2 fick då ökad betydelse. Det nya svärdet skulle betjänas och underhållas/logistik. Ju mer teknikberoende vapnen blev, desto mer komplex blev logistiken. Sektion 2 kom att bli styrande i minst samma utsträckning som sektion 1.

Den samlade effekten av sektionerna 1 och 2 – det väpnade våldets krafter – utlöses av sektion 3 (administrationen/pengarna och ledningen av personal). Under slutet av 1900-talet skulle administration och ledning skötas av ett högkvarter och personalen betraktas som en ”resurs”. När sektion 3 då tillämpades så erhöles en krigsmakt (insatsförband). När den tillämpades i sektion 2 erhöles en

försvarsmakt. Man lämnade treenigheten och övergick till dualism i krig.

Krig blev ett självändamål/en entreprenad. Strategin leder då till repression eller inbördeskrig, till angrepp och duellstrid eller till världskrig. Detta torde vara politiskt oacceptabelt i vår kultur. Vi vill inte vinna ett krig (en entreprenad) – det är omöjligt – vi vill undvika att kriga.

Krig bör i vår demokrati (kultur) i stället administreras och ledas med en sektion 3, med personal = medborgarna och där ÖB och hans stab är ledningen. Det är Sveriges medborgare som för krig.

Om politikerna med ÖB:s hjälp gör en optimal avvägning mellan ett sådant krigsmål och medel kan vi föra en självständig nationell försvarspolitik med en Hård Kärna (HK). Kärnan blir så hård som budgeten medger.

Krigsvetenskapen ställer i 21 seklet då två frågor:

- Hur måste statsvetenskapen reagera på globaliseringen och
- hur ska den nationalekonomiska vetenskapen därvid hantera ekonomin? Frågorna belyses i denna studies *PM 15. "Vision"*.

Den Hårda Kärnan (HK)

Enligt Nationalencyklopedin ”innefattar säkerhetspolitik i vid svensk mening konfliktförebyggande åtgärder, nedrustningssträvanden m m, däremot inte den hårda kärnan, dvs det nationella försvaret och den militära alliansfriheten”, dvs försvarspolitiken

Säkerhetspolitik fordrar Insatsförband, som sätts in utanför Sveriges gränser. Man använder vapen för att uppnå makt. Försvarspolitik fordrar en försvarsmakt, en hård kärna, HK. Vi har en plikt att försvara våra liv och vårt Sverige. Försvarspolitiken

är fredsfrämjande och delar pacifisternas idé om att våld är fel.

Efter andra världskriget har Sveriges militära makt åskådliggjorts och mätts med det antal bemannade vapen och vapensystem – insatsförband – som regeringen har tillgängliga för säkerhetspolitiken.

Riksdagens försvarspolitik ska skapa trygghet och säkerhet genom att svenska folket ges makt (militär strategi) att bjuda motstånd vid väpnat angrepp mot riket. Sveriges medborgare ska ha en plikt att försvara sig själva och varandra. Omvärlden skall veta och förstå att Sverige inte har någon fiende, men att vi kommer att bjuda uthålligt motstånd om vi blir angripna. Denna försvarspolitiska grund för en försvarsmakt torde – trots all propaganda för en yrkeskrigsmakt – finnas kvar hos svenska folket.

En hård kärnas strategi behövs i 21:a seklet (se nedanstående Promemorior). HK kan organiseras på femton år om vi överger de senaste sjuttio årens offensiva tänkande (manöverstridsdoktrinen) för en ny defensiv doktrin, till ett trygghetstänkande. Organiseringen av HK bör påbörjas snarast. Redan starten skulle markera en återtagen försvarsvilja.

Det blir inte något nytt avvärjningsförsvar, men vi får en respektabel motståndsförmåga.

Generella operativa överväganden

En angripare – antingen han kommer från öster eller väster, antingen han angriper i norra, mellersta eller södra Sverige – torde utnyttja både tekniskt högtstående anfallsstyrkor såsom fjärrvapen med hög precision och förband med stor eldkraft (även lufttransporterade) och pansarförband. Dessutom torde angriparen disponera en

stor mängd ockupationstrupp av mindre tekniskt kvalificerad art.

Angriparens anfallsstyrkor kommer i första hand att slå mot politiska strukturer och civila kritiska sårbarheter. Försvarsmaktens baser, underrättelse-, lednings- och logistiksystem blir utsatta. Om vi koncentrerar (kraftsamlar) våra styrkor kommer han att kraftsamla mot dem, för att antingen nedkämpa eller binda dem.

Ockupationstrupperna torde ha begränsad rörlighet, dåligt skydd och relativt svagt understöd. De torde metodiskt söka ockupera vårt territorium i den takt deras logistik medger. De övertar gällande politiska ordning eller inför en ny varvid önskade element och personer bortförs eller likvideras.

Våra soldater kommer att få svårt att operera med sådana vapen och sådan trupp som kan lokaliseras och bekämpas av motståndarens kvalificerade anfallsstyrkor. Däremot har vi förutsättningar att bjuda uthålligt motstånd mot ockupationstrupperna om vi uppträder med förband som är svåra att lokalisera och bekämpa med artilleri och med fjärrvapen.

Sjö- och flygstridskrafterna skall tidigt kunna kraftsamla och med hög risk möta och försvåra motståndarens inledande operationer.

Sverige bör inte utöva militärt hot från svenskt territorium, mot varken väst eller mot öst. Men ett svagt försvarat svenskt territorium utgör ett hot för både väst och öst därför att båda dessa parter efter att ha ockuperat Sveriges skulle kunna hota varandra. Vår försvarsmakt måste vara så stark och uthållig att ingen stat, i vare sig väst eller i öst anser det mödan värt att söka ockupera oss.

Vår nuvarande säkerhetspolitik, vårt medlemskap i EU och EU:s militära beroende av USA/Nato, innebär dock att Ryssland kan betrakta svenskt territorium som ett för

USA tillgängligt basområde och vise versa. Vår solidaritetsförklaring med Baltikum och värdlandsavtalet med Nato gör ett sådant betraktelsesätt befogat. Våra operationer bör därför inriktas på att ett ryskt försök att ockupera Sverige eller delar av Sverige ska förebyggas och förhindras.

Ett sådant ryskt ockupationsförsök torde dock inte komma att inskränkas till de delar av Sverige, varifrån strider i Baltikum kan påverkas. Ifall strid har inletts om svenskt territorium kan både USA och Ryssland förväntas av egenintresse försöka ockupera hela Sverige. Det är både en svaghet och en styrka vid vår försvarsplanläggning. Det är en svaghet såtillvida att vi inte kan förutse i vilken del/vilka delar av Sverige som Ryssland inleder sitt angrepp mot och vi vet inte heller om och hur USA reagerar. Vårt försvar måste därför från början omfatta hela landet inklusive Gotland; vi måste ha så många stridande förband som möjligt. Det är en styrka därför att Ryssland måste sprida sina anfallsresurser och Rysslands angrepp måste också omfatta Finland. Finland kan förväntas bjuda motstånd om vi gör det. Rysslands angrepp tar då lång tid.

Denna det uthålliga motståndets konst utgår från idén att vi inte kan besegra en angripande stormakt – vi ska i stället själva, alliansfria, undvika att bli besegrade. Vi kan inte möta, hejda och slå vid operationer i Sverige. Vi ska, främst med sjö- och flygstridskrafter, kunna möta och möjligen hejda begränsade, överraskande angrepp mot t ex Gotland eller Stockholm. Den operativa ambitionen bör emellertid vara att bjuda uthålligt motstånd i hela landet utan att vi bli inblandade i duellstrider med angriparens tekniskt högtstående offensiva markstridsförband. Vi bör eftersträva en sorts asymmetrisk krigföring, men vi måste ha logistiskt stöd från en stormakt. Angriparen skall hållas i ständig osäkerhet och utsättas för ideliga personalförluster. En

skicklig bataljonschef och hemvärn kan göra sådana ideliga markstridsmoment uthålligt och tätt återkommande. De kan bli mycket förlustbringande för angriparen.

Det torde ta tio-femton år att organisera en försvarsmakt som kan ge full effekt åt en sådan grundidé.

Skiss till en ny försvarsmakt, försvarspolitikens Hårda Kärna (HK)

Det politiska målet för Försvarsmakten bör vara att Sverige som en alliansfri stat ska utgöra en försvarad säkerhetszon mellan stater i väst och öst. Säkerhetszonens försvarsmakt ska vara så stark att den kan bjuda uthålligt motstånd i hela landet. Allt till den kostnad riksdagen fastställer.

Försvarsmaktens organisation ska ledas av en Överbefälhavare med försvarsstab. Försvarsstabschefen bör tillika vara arméchef. ÖB bör ha fyra militärbefälhavare som leder arméns skolverksamhet. Landet bör indelas i fyra operativa militärdistrikt med arméförband och hemvärn. Sjö- och flygoperationer bör under ÖB ledas av en marinchef respektive flygvapenchef. Den markoperativa ledningen under militärbefälhavarna bör åläggas ett tjugotal regementschefer. Logistiken bör ledas av ÖB med hjälp av en logistikchef, som även leder helikopterförbanden. Materielverket bör i krig lyda under ÖB.

Motståndsoperationer ställer innovativa krav på en ny armétaktik. I princip ska vi utlösa eld mot en oskyddad motståndare, som befinner sig närmare än 300 meter. Inom detta område ska vi momentant vara dominanta. Om fienden reagerar och där sätter in kvalificerade anfallsstyrkor ska vi ha försvunnit och snarast tagit oss an en ny uppgift. Striden ska föras mellan svenska soldater och fien-

dens ockupanter och transporter samt med överfall på ”hårda mål”.

Den taktiska styrningen bör utövas i en hierarkisk kedja från ÖB och MB via länsvisa regementschefer ner till bataljonschefer (c:a 500 st), som leder hemvärnet och sin bataljon sammanhållna eller uppdelade i små lätta taktiskt rörliga enheter. Bataljonerna tilldelas områden, där de får till uppgift att uthålligt bjuda motstånd enligt den taktik som bataljonschefen bestämmer.

Bataljonschefen – stödd och ledd av regementschefen (en av tjuugo) – skall hålla motståndaren i ständig osäkerhet och orsaka honom ideliga personalförluster.

Bataljonens soldater beväpnas med olika hanterbara vapen som tillsammans har täckande eldverkan inom 300 meters sfär. Förbanden utrustas till stor del med inmönstrade fordon och rekvirerad materiel. Permanenta befästningar saknas numera, och sådana kan inte byggas på de stora ytor där strider aktualiseras. Baser, hamnar och skyddsföremål bör dock befästas. Vi måste i övrigt utnyttja fältbefästningar och skyddseffekterna spridning, maskering och vilseledning. En viss operativ rörlighet tillgodoses med av regementscheferna organiserade transportförband, bemannade av frivilligorganisationer och utrustade med inmönstrade och tillfälligt rekvirerade fordon.

Marinstridskrafternas uppgift i det uthålliga försvaret är att i det längsta förhindra eller allvarligt försvåra att en angripare tar och utnyttja något eller några av våra kustområden, i första hand där våra ubåtar baseras. Minvapnet och amfibieförbanden bör verka här. Ytstridsförbanden bör verka kustnära och i anslutning till våra skärgårdsområden. Ubåtsförbanden bör operera i hela Östersjön och ha hög tillgänglighet.

Flygstridskrafterna ska uthålligt operera både utanför, över och på markterritoriet och under korta tidsperioder kunna kraftsamlas

för att hejda angrepp mot utsatta delar av landet. De behöver ovillkorligen ha tillgång till tjuugo baser. Behovet bör tillgodoses genom att fler betjäningsförband utbildas och nödvändiga teleförbindelser m m kopplas upp. Antalet indatakällor bör kontrolleras så att ingen besvärande lucka uppstår redan vid en måttlig bekämpning. Vidare bör säkerställas att vi med telestörning kraftigt kan försvåra angriparens insyn i lufrummet över och nära vårt territorium.

Om och när ekonomin tillåter tillförs den hårda kärnan modernare vapen. HK:s organisation och uppgifter bör vara kravsättande för industrin. Inom armén efterfrågas främst lätta handvapen och drönare utrustade med markrobotar.

Promemorior rörande försvarsmaktsorganisering

PM 1. Att utöva makt

Makt utövas genom att kraft utvecklas. En maktutövare bör ha de underlydandes förtroende.

Politisk makt kan sägas vara konstruktiv förmåga att få andra att besluta och handla som jag vill. Två mänskliga parter, den ena övertygar den andra. Om övertalningen misslyckas återstår att parterna beslutar och handlar var för sig (bedriver sin egen politik) och samverkar fredligt. Sådan övertalning och samverkan mellan stater handlar bland annat om reglering av marknadsekonomi, migrationspolitik, miljöpolitik etc. Övertalningsförmågan/samverkan får inte ersättas med våld och övergå i krig.

Krig – militär maktutövning – är att använda organiserat militärt väpnat våld för att nå ovanstående politiska mål. Den ene använder sitt militära väpnade våld – en krigsmakt – för att påtvinga den andre sitt politiska mål. Den andre använder då sitt

militära väpnade våld – en försvarsmakt – för att han ska få besluta och handla som han själv vill (han vill behålla sin politiska makt). För båda parter handlar det om politisk makt – rätten att utöva politisk makt – och maktkampen ska följa krigets lagar.

Om den ene skulle utöva väpnat våld mot oss med hjälp av en offensiv krigsmakt ger han uttryck för en kultur där offensivt våld anses berättigat om politiken så fordrar. Den kultursynen torde – borde? – inte råda i Sverige med krigets lagar. Den andre, Sverige, måste då använda väpnat våld för att fortsättningsvis kunna bedriva sin egen politik. Sverige måste försvara sig defensivt med en försvarsmakt. Den rätten bestrider ingen, utan den betraktas i en demokratisk nation som en kulturell skyldighet, en plikt.

Krigisk maktutövning är alltså ett politiskt misslyckande och en barbarisk manifestation av en ideologisk/politisk maktkamp mellan medborgarna i två kulturer. Den uthålligaste kulturen segrar.

PM 2. Krigets mening

Livet på jorden – tiden – är en ständigt och överallt pågående kamp mellan födelse och död. Det är fråga om en medfödd, nödvändig individuell konkurrensförmåga (inte stridslystnad), allas konkurrens med alla. Det bleve kaos om denna kraftmätning inte styrdes. Styrningen är en maktutövning som kallas civilisering och innebär att människorna i en nation stiftar lagar som med plikt skall efterlevas – pliktdoktrinen.

Nationen är också en marknad där medborgarna skall försörja sig själva och varandra. Det vill säga att medborgarnas produktion skall balanseras med deras konsumtion. Om så sker uppnår nationen ett visst välstånd. Varje nation har sin egen ”miljö” (läge på globen, terräng, klimat, kultur o s v). Miljön påverkar medborgarna så att balansen mel-

lan produktion och konsumtion – välståndet – blir specifik för varje nation. Cybernetiken (se Nationalencyklopedin) och migrationen påverkar emellertid denna balans så att nationsbegreppet kan förlora sin mening. Nationsbegreppet måste därför knytas till pliktdoktrinen. Det vill säga att det är miljö och kulturer som konstituerar nationer.

Om miljön och kulturen är gynnsamma växer nationens välstånd; om de är ogynnsamma försämras välståndet. Denna balansering av produktion/konsumtion ska regleras med den suveräna nationens civila lagstiftning. Lagarna ska anpassas för internationellt välståndssamarbete. Lagstiftningen får inte påverkas med utländskt militärt våld. För att förhindra sådan påverkan ska varje nation ha en försvarsmakt. Krig är då meningslöst.

PM 3. Krigets teorier – användning av organiserat militärt väpnat våld

Strid

Det är soldater som strider, inte våra fordon, fartyg och flygplan. Legala soldater beväpnas, utrustas och organiseras i förband eller i system. I strid ska soldaterna ledas och deras logistik ska säkerställas.

Vapen och utrustning såväl som ledningsteknik och logistik utvecklas ständigt. Denna tekniska utveckling går i dag fort. System utvecklas för stridens olika funktioner. Av många skäl görs dessa system så personalsvaga som möjligt. Obemannade system är redan framtagna för strid både på marken, på sjön och i luften. Tekniskt dominerade underrättelse/ledningssystem växer fram.

Forskare och experter talar om att vi står inför ett paradigmskifte, varvid soldaten blir överflödig – vi skulle inte längre behöva eller kunna använda soldater i krig. Vår ledning, vår logistik och våra kommunikationer

skulle bekämpas så att soldater inte skulle kunna strida. I dueller mellan angriparens och våra tekniskt avancerade vapensystem skulle striden avgöras på några dygn. Andra maktmedel än konventionellt militära skulle kunna bryta vår försvarsvilja.

Dessa förutskickelser synes inte ha stöd i de erfarenheter som kan dras av många exempel på personalsvaga och tekniskt högtstående insatser under och efter kalla kriget. Snarare tyder dessa exempel på att krig avgörs av uthålliga soldater, men att denna strid bör stöttas av personalsvaga tekniska system. En anfallande måste även i framtiden – med eller utan strid – fullfölja sitt angrepp med soldater och med en kraftfull politisk stöd, ”Marshall”-hjälp. Eljest lämnar han en sönderfallande eller en desperat stat och hans angrepp har varit förgäves eller kontraproduktivt.

Strategi

I den tidlösa strategin är krig en kamp mellan en anfallande erövrarens krigsmakt och en part som försvarar sig, sin kultur och sin egendom med en försvarsmakt.

Erövrarens strid, anfall, förs av krigsmaktssoldater, som utövar makt genom att handha vapen och materiel (verktyg) eller genom att ingå i offensiva system. Defensiv strid, försvar, förs av legala soldater som utövar makt genom att försvara sig själva, organiserade i förband eller system.

Krig beskrivs som användande av organiserat militärt väpnat våld för att uppnå politiska mål (*grand strategy*). Politikerna – regering och riksdag – ställer målet. I vår demokrati fastställs målet efter parlamentariskt samarbete mellan politiker å ena sidan och myndigheter med flera å den andra.

Om politikerna vill föra säkerhetspolitik är det politiska målet av offensiv natur; en krigsmakt med insatsförband organiseras.

Om politikerna uttrycker försvarsvilja, om det politiska målet är defensivt, politikerna vill inte ha krig, organiseras en försvarsmakt.

Alltså organiseras en krigs- eller en försvarsmakt för att genomföra ett krig respektive ett försvar. I en krigsmakt slåss man med vapen. I en försvarsmakt strider man med soldater – sviktande försvarsvilja och bristande ekonomi övervinns i en försvarsmakt med plikt. Krigets funktioner ger olika effekter vid krig respektive försvar.

En försvarare strider för att överleva och för att skydda sin egendom, som utgörs av äganderätten till ett territorium med dess kultur och dess konjunkturberoende produktionsresurser och konsumtionsbehov. Kulturen och egendomens värde och därmed krigsriskerna och försvarsförmågan ändras med tiden.

Många länders territorium har på grund av sin belägenhet militär betydelse, som kan medföra politiska konflikter och krig.

Försvarsmakter organiseras för att ”tjuvar” (krigsmakter) inte ska ”frestas stjäla” (angripa och besätta). Frestelsen ska motverkas bland annat genom att bytet, äganderätten, knyts till nationens politiska ledning och dess soldater (kultur, folkförankring). Om angrepp ändå sker (krig utbryter) ska försvarsmakten operera så att angriparen inte tar sitt byte; försvararen ska försvåra angriparens krigsföring. Försvarsmakten ska bjuda uthålligt motstånd. Om detta motstånd är mycket starkt resulterar det i att angriparens krigsmakt blir slagen/ger upp. Men en försvarsmakt behöver inte dimensioneras eller agera för att slå en angripande krigsmakt, utan blott för att kunna bjuda uthålligt motstånd och inte bli slagen. En (presumtiv) angripare kan väntas avstå från bytet och inställa eller avbryta ett anfall om motståndet visar sig vara uthålligt.

I dagens värld blir det allt svårare att definiera nationell äganderätt och allt svårare att avgöra hur nationen skall agera för att försvara denna äganderätt. Detta är politiska överväganden, där handlingsfriheten är beroende av försvarsmaktens styrka.

Stridens ekvationer (Allmänt omfattad beprövad erfarenhet; skillnaden mellan försvars- och krigsmakt).

Om två försvarsmakter ställs mot varandra uppstår inga krig.

Om en krigsmakt angriper en försvarsmakt erfordras minst trefaldig övermakt för att den anfallande skall segra.

Om två krigsmakter anfaller varandra (duellsituationen) segrar den starkare eller den som först övergår till försvar/defensiv.

Både krigsledningar och försvarsledningar kan bilda allianser. Begreppet "säkerhetspolitik" infördes i Sverige på 1960-talet, bland annat för att en alliansanslutning med alla dess kombinationsmöjligheter skulle kunna hållas öppen. Allianser är egentligen till för att säkerhetspolitikens kostnader skall kunna fördelas på många nationer.

Operationer

Stridskrafter ur alla försvarsgrenar och deras logistik samordnas och leds i operationer. En krigsledning söker ta en försvarares egendom genom att dess krigsmakt anfaller med erforderlig resursinsats (effekt). Försvarsmakten försöker maximera den anfallande krigsmaktens resursförbrukning. Därvid utnyttjar försvarsmakten territoriets terräng för att uthålligt, länge, kunna påverka motståndarens krigsmakt och för att länge kunna utnyttja den egna logistiken (effekt). Försvararen utnyttjar tiden. För den anfallande krigsmakten är tidsförlust en kostnad.

Båda parter växlar taktiskt/operativt mellan kraftsamling-handlingsfrihet och överraskning-uthållighet. Om en part kraftsam-

lar minskar hans handlingsfrihet. Om en part överraskar minskar hans uthållighet. Försvararen eftersträvar i regel uthållighet och handlingsfrihet. Angriparen eftersträvar i stället operativ överraskning och kraftsamlingar.

Valet kan åskådliggöras i ett diagram. Om kraftsamling och överraskning läggs i Origo, kommer handlingsfrihet längs X-axeln och uthållighet längs Y-axeln. Diagrammet visar då strategins logistikberoende. Om $X = \text{tid}$ och $Y = \text{kostnad}$, visar diagrammet strategins stridseffekt.

I en försvarsmakt utnyttjas uthållig, spridd handvapeneld. I en krigsmakt eftersträvas överraskande, kraftsamlad tung eld.

Internationella erfarenheter säger att anfallsoperationer (krigsmaktsoperationer) är tre gånger kostsammare än försvarsoperationer. På grund av Sveriges militärgeografiskt gynnsamma läge och vår försvarsvänliga terräng, torde kostnadsskillnaden här vara större.

Element

Den territoriella egendom, varom krig handlar, skyddas med markoperationer, huvudsakligen med uthålliga försvarande armésoldater, som bör organiseras i förband, där effekten utvinns genom soldatens mentala styrka, självförtroende och värdighet ("sega gubbar").

De sjö- och flygoperationer som skall skydda territoriet mot angriparens markoperationer utförs av försvarsmaktens marina stridskrafter och av flygstridskrafterna, som båda är organiserade i system, där effekten utvinns genom sjömannens och flygsoldaternas handhavande av vapen och fortskaffningsmedel. Dessa system ska operera utanför och över markterritoriet. Ju närmare och ju längre in på territoriet dessa strider utkämpas, ju kostnadseffektivare är de.

Det är inte ens teoretiskt möjligt för en småstat att under längre tid upprätthålla ett ”tätt” marin- och luftoperativt skalförsvår över och runt hela Sverige. Däremot har både de marina och de luftoperativa systemen förmåga till kortare tids kraftsamling, varigenom överraskande lokala angrepp kan hejdas. Det är ett strategiskt krav att marinen och flygvapnet alltid har operativ förmåga – inte bara taktisk och teknisk kvalitet.

Angriparens trafik skall försvåras i alla tre elementen.

Globaliseringens många förändringar styrs delvis av IT, som kan sägas ha blivit ett fjärde element. I detta element rör sig mentala, ekonomiska m fl krafter fritt över nationsgränserna. Varken polisiärt eller militärt våld kan hejda eller stoppa, dessa rörelser. Men hänsyn måste tas till rörelsernas effekter. Militärt våld kan både genomdriva önskade och förhindra oönskade effekter. Därvid kan varken marknadskrafter eller demokratiska regler ges full handlingsfrihet eller tillämpas doktrinärt. (Se PM 15)

Funktioner och taktik

Vapen och materiel används på tre principiellt olika sätt i strid. Antingen som soldatens verktyg, som understöd till soldatens strid eller som maskiner, vilka betjänas av soldater eller sjömän. I armén nyttjas sådana maskiner inom de mekaniserade och pansrade truppslagen. I marinen benämns maskinerna stridsfartyg och i flygvapnet stridsflygplan och robotar. Maskinerna inordnas i förband eller system.

Vapen och motmedel utvecklas ständigt. Systembundna vapens motmedel tas fram i nästan samma takt som de nya vapnen själva. Dessa förändringar har operativa konsekvenser. Understödsvapen och deras motmedel moderniseras långsammare och leder främst till taktikanpassning. Handvapen utvecklas

och påverkar soldatens stridsteknik, d v s soldatens personliga maktutövning.

Strid förs i växelverkan mellan eld, rörelse och skydd med tillhörande logistik. Elden, rörelsen och skyddet skall fungera under påverkan av motståndarens eld. De i strid nödvändiga eld-, rörelse- och skyddsmönstren inexcerceras under soldatutbildningen. Därefter är det soldatens eget ansvar, plikt, att tillämpa dem efter bästa förmåga. Han behöver dock städse påminnelse härom (visitering). Växelverkan (stridsledning) och logistik är befälsuppgifter.

Vid försvarsstrid är kombinationen eld-skydd mest kostnadseffektiv. (En soldat hinner från en skyddad eldställning beskjuta och träffa kanske tio anfallande rörliga motståndare innan han själv blir stridsoduglig). Vid anfall är däremot kombinationen eld-rörelse effektivast. (Om soldaten inte rör sig kommer han inte i stridskontakt med sin motståndare).

Marinen och flygvapnet är organiserade i system, där personaltäthet minimerats. Då är i regel kombinationen eld-rörelse mest kostnadseffektiv.

Krigsmakter och försvarsmakter fungerar olika och det är deras fredstida och krigstida logistik som avgör deras kostnadseffektivitet. Krigsmakter är dock alltid dyrare än försvarsmakter.

Soldater av alla grader har en avgörande position i alla funktioner, och stommen i all strid torde vara soldatens, människans, vilja/plikt och hans uthållighet. Soldaten skall leda auktoritativt men så att hans värdighet inte kränks och att hans kvalifikationer, hans plikt-känsla och hans uthållighet kommer till sin rätt. Militär disciplin, plikt, kräver att soldaten litar på befälets och på sin egen och kamraternas förmåga. Befälet bär ansvar för detta.

Logistik

I fredstid består den militära logistiken, kraftkällan, av produktionsfaktorer, bland annat utbildning, kaserner och övningsfält, anläggning av fortifikationer, inköp av vapen och materiel. I ett litet lands – Sveriges – försvarsmakt bör kostnaderna för dessa faktorer hållas så låga som möjligt och kraven på dyrbar beredskap bör inte överbetonas. Den fredstida logistiken bör i stället organiseras så att en försvarsmakt som är uthållig i krig kan skapas.

I krigstid består den militära logistiken, kraftkällan, av driftkostnader, konsumtion bland annat för ammunition, drivmedel, materielersättning, proviant, för personalvård och sjukvård. Den krigstida logistiken fungerar i tre nivåer: den taktiska, den operativa och totalförsvarets logistik.

Sveriges interna logistik är ändlig. Den bör utnyttjas långsiktigt, uthålligt och den bör kunna motta förstärkning från omvärlden, d v s i praktiken från västvärlden/USA. Om USA i fred och krig åtar sig leverans av detta logistiktillskott kan regeringen och ÖB odelat ägna sig åt kriget i Sverige, men denna amerikanska hjälpinsats inte är gratis.

Ledning

Soldatens strid – växelverkan mellan eld, rörelse och skydd med därtill hörande logistik – leds av auktoritativa chefer i kedjan plutonchef, kompanichef o s v upp till ÖB: var och när ska växlingarna ske? Hur skall logistiken förbrukas? I samma auktoritativa ledningskedja, fast uppifrån och nedåt, ställs uppgifter och levereras logistiken: var och när ska uppgifterna lösas? Vilka och hur stora resurser krävs? Frågorna var?, när? och hur? ställs både underifrån och uppifrån. Svaret på de frågor som ställs underifrån måste vara desamma som svaren på frågorna uppifrån (officersprofessionen).

I teorin avser frågan var? platsen på skalan kraftsamling-handlingsfrihet. Frågan när? avser en period på skalan överraskning-uthållighet. Hur? avser logistikens användning på rätt plats i rätt tid. I praktiken betyder svaren på frågorna var? och när? plats och tidpunkt där viss strid ska utkämpas och hur logistiken då ska utnyttjas.

Krig styrs genom att den anfallande – en krigsmakt – bestämmer målet för sin strid och sedan sätter in de stridskrafter och den logistik som behövs. Den försvarande – Försvarsmakten – vet vilka stridskrafter och vilken logistik som disponeras och målet för striden rättas därefter. På ömse sidor görs felaktiga kalkyler och tiden, d v s ofta logistiktillgången, är den konstant som följer avgörandet.

Krigföring sägs vara både konst och vetenskap. Konsten skulle då visas av officerarna när de utövar ledning underifrån i kedjan, medan vetenskapen utövas av samma officerare ovanifrån. Det är officerarnas skicklighet och logistiken som avgör om kriget blir framgångsrikt eller inte. Försvarsmaktens ledning och administration bör handhas av de officerare som ska leda organisationen i krig.

Krigets teori och praktik

Akademiskt sett är krig regeringens/ÖB:s användning av organiserat militärt väpnat våld för att nå politiska mål (uppifrån och ned). I praktiken är krig samma regerings/ÖB:s ledning och stöd (logistik) av legalt beväpnade medborgare så att de samverkar på taktiskt, operativt och strategiskt effektivast möjliga sätt (nedifrån och upp). Alla chefer växlar därvid mellan eld, rörelse och skydd genom att kraftsamla eller behålla viss handlingsfrihet och genom att överraska eller strida uthålligt.

Den regering/ÖB som bäst samordnar organisation och strategi har framgång.

PM 4. Vår strategi – hushållning med resurserna

Försvarsmakten ska vara det instrument som visar att den svenska nationen vill leva i fred men kan försvara sig uthålligt. Vi böjer oss inte för utländskt militärt tvång.

Vår ekonomi medger inte att vi skaffar oss en tekniskt överlägsen krigsmakt och vi förväntar oss inte att ett fåtal, högeffektiva insatser skulle avhålla från angrepp. Våra medborgare måste därför vara överens om att som soldater själva bjuda uthålligt motstånd om Sverige blir angripet. Alliansfrihet är en styrka, inte en brist. Detta förutsätter att riksdagen återtar den vilande värnplikten.

Sveriges territorium utgör i sin helhet ett begärligt bas- respektive skyddsområde för stater i såväl väst som öst, för närvarande USA och Ryssland. Dock inte ett outhärligt område. För både väst och öst är det angeläget att inte motparten kommer i besittning av svenskt territorium, där försvarsmedel kan grupperas och angreppsmedel kan baseras. Hela Sverige ska försvaras uthålligt. Beredskap för insatser mot överraskande lokala angrepp ska komplettera uthålligheten.

Försvarsmaktens operationsplanläggning och taktik måste anpassas till det ekonomiskt möjliga, vi måste hushålla med resurserna. Vapen, utrustning och teknik bör anpassas till strategin.

Försvarsmakten behöver dock inte vara homogen. Armén bör bygga på många soldater, som strider med enkla vapen, uthålligt och defensivt. Marinen och flygvapnet måste av beredskapsskäl ha en högeffektiv karaktär, men de bör också ha uthållighet. Deras dyra vapensystem skall betjänas av specialister.

PM 5. Svensk industri

I realiserandet av HK:s strategi är en kvalificerad svensk industri en tillgång. Det är inte bara vad vi i dag kallar försvarsindustri utan all svensk industri som på ett eller annat sätt kan bidra till kostnadseffektiva militära lösningar.

Utländsk försvarsindustri är normalt kopplad till någon eller några av de stormakter som kan förutses tävla med varandra om världens sinande resurser. I det sammanhanget möter denna industri helt andra och normalt sett dyrare krav på militära lösningar än de som vi har vid försvar av Sverige. Den optimering mellan stridsmiljö, verkan, skydd, ledning, logistik, utbildning, kostnader m m som vi söker kan bli svår att förverkliga om vi är hänvisade till utländsk industri. Resultatet kan bli att vi tvingas godta utländska, för våra behov onödigt dyra lösningar samtidigt som våra pengar inte räcker till för att skapa en väl fungerande helhet.

Mot denna bakgrund är det angeläget att ha en väl fungerande svensk industri som samarbetar främst med USA och att ha effektiva samverkansformer mellan denna och Försvarsmakten. Det gäller inte minst att fullt ut ta tillvara kompetensen hos berörda parter. Det gör man genom att engagera kunnigt folk från alla berörda håll och nivåer i diskussioner kring möjliga lösningar bland annat på problem redovisade i denna studies PM.

Industrin behöver exportera. Försvarsmakten och Försvarets Materielverk bör i fred biträda industrin både med lagerhållning för dess internationella marknad och med försäljning av produkterna. Detta ekonomiska stöd torde behöva uppgå till avsevärda summor, men det är lån och inte bortkastade pengar

PM 6. Politik, ekonomi och kostnadseffektivitet

Organiseringen av Sveriges militära väpnade våld bestäms av riksdagen med regeringens hjälp. ÖB är regeringens rådgivare och verkställande myndighet. Riksdagens styrmedel är pengar – budgetens försvarsanslag – som räknats ihop till summan av de kostnader försvarsmakten beräknas få under kommande budgetår. Politikerna (regeringen och riksdagen) måste då också bestämma vilka verksamheter, vilka projekt, som skall genomföras under verksamhetsåren. Ett kriterium på dessa projekt bör vara att de ska vara kostnadseffektiva i det krig de avses förhindra. Det vore slöseri med försvarsanslagets pengar om de satsades på andra projekt.

Kostnadseffektiviteten är olika vid de förband som strider på land, på sjön respektive i luften. Politikerna måste prioritera. Vidare måste politikerna ta ställning till hur stor del av den krigstida logistiken som skall bekostas i fred – i budgeteringen. Till sist – eller först och främst – bör politikerna kräva att all fredstida utbildning och administration är koncentrerad, enkel och målinriktad, d v s kostnadseffektiv.

Det är komplicerat att beräkna ett projekts kostnadseffektivitet. Det är än svårare att jämföra olika projekts och verksameters kostnadseffektivitet. Det är ingen uppgift för riksdagens ledamöter. Däremot är det huvuduppgiften för ÖB:s myndighet.

Enligt vår demokratis parlamentariska regler skall ÖB-myndighetens beräkningar styras och granskas av regeringen, som också skall göra en egen översyn varvid andra, av försvarsmakten berörda myndigheters och samhällssektors intressen ska beaktas. ÖB-myndigheten gör en stridsekonomisk bedömning, men regeringen ska göra en samhällsekonomisk kalkyl. Denna kalkyl

skall regeringen framlägga som en proposition till riksdagen. Om riksdagen beslutar enligt propositionen blir det ÖB:s uppgift att i fred och krig verkställa beslutet.

ÖB är suverän kommandör över rikets militära väpnade styrkor, Försvarsmakten. Han är också regeringens myndighetschef och som sådan ansvarig för Försvarsmaktens organisation och verksamhet i fred. Kommendörens bedömanden stämmer inte alltid med regeringens. Om skiljaktigheter föreligger och kommandören och regeringen/statsministern inte kommit överens får riksdagen inte anta försvarspropositioner.

Under andra världskriget gav regeringen ÖB och försvarsgrenscheferna stort förtroende. Senare har regeringarna i större utsträckning styrt ÖB och C FMV i stället för att förvänta sig adekvata råd och planer av dem. Det har också hänt att ÖB lämnat olämpliga råd och förslag till regeringen. Detta torde ha bidragit till att försvaret letts ad hoc. Kommendören har inte utövat erforderligt inflytande.

PM 7. Försvar eller anfall, ett strategiskt val

“The fittest will survive” säger Darwin I boken *Om arternas uppkomst*. I kampen för tillvaron, strategin, strider då den starke, *kraften* (rovdjuret) på sitt sätt; han anfaller. Den som är sparsam, *handlingsfriheten*, (gräsätaren) strider på sitt sätt; han försvarar sig.

Operationer: Den starke anfaller *överraskande* så att motståndaren nedkämpas. Den sparsamme försvarar *uthålligt* så att motståndaren misslyckas. Den starke anfaller tills han blir trött. Den sparsamme försvarar sig uthålligt så att han inte blir trött.

Taktik: Den starke tillför logistik så att anfallet lyckas. Den sparsamme försvarar så att logistiken räcker.

Ledning: Den starke – angriparen/en krigsmakt – förlitar sig på militär makt. Den sparsamme – försvararen/Sverige – förlitar sig på sin politiska makt, och den militära makten görs så stark som ekonomin tillåter.

Riksdagens ledamöter tillskjuter pengar för rikets militära väpnade våld. De uthålliga ledamöterna (gräsätarna) kräver att den militära organisationen ska vara så billig som möjligt, de kräver en *försvarsmakt*. De kraftfulla ledamöterna (rovdjuren) önskar så mycket pengar som möjligt, de kräver en *krigsmakt*.

ÖB måste påvisa att en krigsmakt skulle bli minst tre gånger så kostsam som en försvarsmakt. Regeringen bör, med ÖB:s hjälp och efter parlamentarisk jämkning, föreslå att riksdagen på billigaste sätt bekostar en försvarsmakt. Jämkningsen bör dock ha medfört att marinen och flygvapnet behåller en viss offensiv ”krigsmaktsförmåga”. Armén bör organiseras för försvar.

Försvarspålit eller hot: Ett litet, självständigt demokratiskt folk visar styrka genom att pliktstroget vilja försvara sig själv till varje pris. En självständig svensk försvarsmakt (HK) demonstrerar för omvärlden att Sverige önskar fred. Sverige hotar inte med att ett krigsutbrott skulle få ödesdigra konsekvenser för angriparen. Vår försvarsmakt ska inte vara en tröskel utan den ska vara en seg sörja i vilken en angripare skall fastna. Uthålligt motstånd inger respekt, hot och trösklar väcker aggressivitet.

PM 8. FN, EU, USA och Nato

Världssamfundet förutsätter att varje självständig nation kan hävda sin frihet och integritet. FN stadgar att krig är förbjudet utom i det fall ett lands medborgare måste tillgripa militärt våld i självförsvar. Varje nation skall alltså ha en försvarsmakt. EU:s Lissabonfördrag bekräftar detta.

Inga institutioner tvingar ett alliansfritt Sverige att organisera insatsstyrkor. Genom vår solidaritetsförklaring har vi själva försökt motivera sådana. Men solidaritet torde i detta sammanhang tolkas som det uppträdande vi visade under Finlands vinterkrig. Vår beredvillighet att delta i FN-operationer nödvändiggör dock att vi kan organisera insatsstyrkor. Vi bör därför efter förmåga förrådsställa vapen och materiel för ett sådant förband och hålla erforderlig frivillig personalstyrka i beredskap.

Men det torde vara i allas intresse att vi först och främst organiserar och vidmakthåller ett svenskt försvar med fredsbevarande förmåga, innan vi förstärker FN och EU med svenska insatser eller humanitär hjälp.

Varje nationell försvarsmakt är beroende av omvärlden för sin logistik. I FN:s värld organiseras logistiken teoretiskt i en öppen marknad, som dock i praktiken tenderar att gälla olika stormaktsblock. Inom EU arbetar man för att unionen skall bli ett sådant block, men under överskådlig tid kommer USA att utgöra basen för EU:s logistik. Nato och Sverige står i samma situation: logistiken måste repliera på USA. USA:s stöd är inte gratis.

I Ryssland är man medveten om att Nato fordrar konsensus som grund för sina beslut. Man bedömer nog, oberoende av om Sverige är med i Nato eller inte, att Nato kommer att undvika chansartade insatser i Sverige, men att USA sannolikt kommer att lämna logistikstöd om Sverige kommer i krig. Ryssland skulle nog respektera en ny svensk försvarsmakt som logistiskt stöds av USA, men man torde tvivla på att Nato skulle avstå från att utnyttja svenskt territorium och luftrum för insatser i nordvästra Ryssland.

Nato spelar en dubbelroll. Nato var från början västmakternas militära skydd mot Sovjet och blev vid Sovjetunionens sönderfall en högrörlig offensiv ersättning för (eller för-

stärkning till) EU:s försvarsförmåga. Numera används Nato både som en försvarsallians och som en spjutspets i USA:s världsomspännande marknadsekonomiska kamp. Dessa båda maktutövningar kolliderar.

PM 9. Det säkerhetspolitiska värdet av en försvarsmakt

FN stadgar att krig är förbjudet utom i det fall en nations medborgare nödgas tillgripa väpnat våld i gemensamt självförsvar. Denna regel är också en definition på en civiliserad nation; civiliserade människor brukar våld endast i självförsvar, inte för att vinna fördelar för sig själva eller andra och de låter sig inte styras med våld. Det vore under deras värdighet.

Genom att alla medborgare visar att de vill bjuda motstånd och genom allmän värnplikt (utbildning av alla vapenföra medborgare), demonstreras för omvärlden att nationen inte kommer att låta sig påverkas av eller ge efter för främmande väpnat våld. Det är den allmänna värnplikten, inte våra vapen, som demonstrerar vår försvarsvilja.

Soldaterna organiseras i en försvarsmakt. De är eller görs medvetna om att krig är vidrigt, grymt och tröstlöst. Trots detta – eller just därför – måste medborgarna ha en plikt att försvara sig själva och varandra vid angrepp. Det handlar om värdighet och om uthållig förmåga till strid. Befälet skall auktoritativt och med välvilja hjälpa soldaterna att utföra denna grymma plikt. Nationen för en fredsbevarande politik.

Ju starkare försvarsmakt – armé, marin och flygvapen – desto tryggare fred. Ingen småstatsregering motsätter sig ultimativa krav om den saknar en pålitlig försvarsmakt. En nation utan, eller med en svag, försvarsmakt är provocerande. Så även en liten nation med en krigsmakt.

Sveriges territorium gränsar till Öst- och Västeuropa på ett sådant sätt att territoriet för båda parter ömsevis vore ett lämpligt såväl bas- som skyddsområde. Dessa militära motsättningar kan leda till politiska konflikter mellan de båda blocken om inte vi i Sverige kan försvara vårt territorium på ett betryggande sätt. Sverige bär ett ansvar för att vårt territorium av stormakterna och FN skall betraktas som en uthålligt försvarad, fredsbevarande säkerhetszon.

Zonen kan utökas med andra nordiska länder. Finland för sedan länge en liknande försvarspolitik. FN bör utvecklas i samma riktning.

PM 10. Gotland

Under 1960-talets förvirrade militärstrategiska tänkande förvandlades Gotland från att ha varit en försvarspolitik organisationsfråga till att bli ett säkerhetspolitiskt internationellt tvistefråga.

Vid försvar av Sverige mot angrepp österifrån är Gotland för oss psykologiskt viktigt men för öst en munbit. Östs angrepp torde syfta till ockupation av Sverige för att här kunna upprätta skydd mot ett västligt integreringsförsök. Vid ett sådant ockupationsförsök har Gotland ringa strategisk betydelse.

Vid försvar av Sverige mot angrepp västerifrån ligger Gotland avlågset. Vid omfattningsföretag mot Sverige över Östersjön torde angriparen inte spilla kraft på att besätta ön. För angriparen torde andra områden vara angelägnare.

I 1990-talets svenska säkerhetspolitik ägnade man alls inget intresse åt vår försvarspolitik. Då föreställde man sig att Gotland var en pivå, kring vilken all strid i Östersjöområdet cirkulerade. För öst skulle Gotland då bli en från Baltikum framskjuten bas för strider i och kring Östersjöns vatten. För väst vore ön en lämplig bas för luftangrepp mot nord-

västra Ryssland och för att kunna ingripa vid konflikter i Baltikum. Militärstrategiskt sett baseras strider i Östersjöområdet dock främst på landområden kring Östersjöns stränder.

För oss i Sverige – liksom för grannländerna kring Östersjön – synes det vara tryggare och mindre kostsamt att bygga upp en svensk försvarsmakt med förmåga att också skydda Gotland från överfall, än att bedriva en hasardartad säkerhetspolitik, där den militära maktutövningen styrs av öst och väst och vi tvingas prioritera Gotlands säkerhet.

PM 11. Äganderätt och terrorism; hot och integritet

Äganderätt kan, utöver svensk egendom, omfatta värden och ekonomiska eller politiska intressen utomlands. Terrorism är den vapenlöses eller de vapentechniskt underlägsnas, ”de maktlösas”, kamp mot överheten eller mot främlingar.

De styrkor som skall användas för att skydda våra intressen utomlands och de styrkor som på FN:s begäran ska sättas in för krig utomlands eller mot terrorister utomlands bör bemannas med frivilliga försvarsmaktssoldater i speciella, tillfälligt organiserade insatsstyrkor.

Försvarsmakten bör inte insättas mot terrorister i Sverige. Sådana insatser bör åvila polisen. Vissa förband i det frivilliga hemvärnet kan dock specialiseras för att kunna stå till polisens förfogande.

Militärt hot är en förberedelse för att kunna ställa krav på och genomföra politiska maktövertaganden. Hoten kan manifesteras med fjärrvapen och terror (11/9 och 22/7) och indirekt med kärnladdningar (Hiroshima) samt med provocativa kränkningar och konflikter.

Om vi har en folkförankrad försvarsmakt vore sådana hot kontraproduktiva. Vi ska försvara vår infrastruktur och vår riksledning och vi ska fortsätta kampen även om vår infrastruktur och vår ledning provoceras och försvagas.

Säkerhetspolitiska krav på insatser mot kränkningar av vår integritet kan leda till upptrappning av en incident i stället för att sådana insatser skyddar rikets integritet. Gränserna bör bevakas och kränkningar bör hanteras med diplomati.

PM 12. Plikt

Plikt kan inte vara frivillig. Plikt är ett ”kategoriskt imperativ”.

Medborgare organiserar sig i nationer för att kunna samarbeta i ordnade former. Samarbete organiseras för att medborgarna sinsemellan ska kunna ge och ta emot hjälp, kunna stifta, och ha plikt att efterleva, lagar samt för att de ska kunna försvara sig mot utländskt militärt våld i olika former. (Rätten/skyldigheten att stifta lagar är inte populism. De lagar som reglerar Sveriges försvar bör däremot vara egoistiska.)

I den svenska demokratin kalkylerar vi med att utländskt väpnat våld kan ta sig uttryck i antingen (1) invasion, (2) hot eller (3) hot med efterföljande ockupation. Detta utländska militära våld riktar sig mot svenska folket – mot medborgarna – och vår infrastruktur. Det måste mötas med en försvarsorganisation bestående av beväpnade medborgare. Medborgarna måste ha plikt att försvara sig.

Denna ”plikt” är nödvändig i en försvarsmakt, men meningslös i en krigsmakt. En försvarsmakts statsskick innebär att soldaten ofrånkomligen måste göra allt som står i hans makt för att han och andra svenska soldater ska kunna strida om de blir angripna. Soldaten har plikt att alltid sträva efter full-

ändring i alla sina militära uppdrag. (I en krigsmakt mutas och kommenderas soldaterna att göra vad befälet bestämmer.)

Den fortgående allt snabbare globaliseringen respekterar inte nationsgränser. Globaliseringens förändringar – utvecklingen – ska dock genomföras av människor som hör samman i självständiga nationer. Visserligen samarbetar dessa människor även i unioner, regioner, block med flera organisationsformer, men nationen är fortfarande människornas styrande gemensamma nämnare. Det är nationens medborgare som ska enas/lagstifta om de förändringar som globaliseringen framtvingar och som ska ha plikt att försvara sig och förändringarna mot främmande militärt våld. Ju snabbare, hårdare, globaliseringen infiltrerar nationen och framtvingar förändringar, desto större krav ställs på nationell sammanhållning. Det blir ett givande och tagande mellan nationens medborgare, som måste ske i enlighet med vår nations successivt förändrade lagar. Nationen är alltså den abstraktion som förenar medborgarna och som de alla har plikt att skydda. Eljest kan djupgående inre konflikter utbryta. (Jfr PM 15)

PM 13. Rekrytering

Alla svenska medborgare kan inte vara soldater i krig. Försvarsmaktens storlek måste begränsas.

I Sverige ska det råda jämlikhet mellan män och kvinnor. Men ordet ”jämlikhet” visar att män och kvinnor dock är olika. ”Kriget har inget kvinnligt ansikte” Vi bör inte nödga en angripare att våldföra sig på svenska kvinnliga soldater och vi bör inte nödga svenska kvinnor att bli soldater. Kvinnor bör inte ha plikt att bli soldater. Men de ska inte nekas att frivilligt tjänstgöra i försvarsmakten. Vapenföra män i en viss ålder bör däremot, av både säkerhets- och

försvarspolitiska skäl, inkluderas i en försvarsmakt och ha plikt att utbilda sig i fred och att tjänstgöra i krig.

Under andra världskriget och tjugo år av det kalla kriget hade Försvarsmakten till uppgift att kunna mobilisera alla värnpliktiga män i åldersklasserna 20–47 år. Nu skulle samhället inte fungera om så många mobiliserades. Mobiliseringsstyrkan måste begränsas.

Det finns två vedertagna modeller för att begränsa storleken på värnpliktigas försvarsmakter. (1) Att göra urval bland de mönstringsskyldiga och (2) att mobilisera blott de yngre åldersklasserna.

Urvalsmodellen (1) leder ofrånkomligen – hur urvalet än sker – till en klyvning av samhället. Vilka som blir favoriserade och vilka som blir eftersatta kommer alltid att diskuteras, men att klyvningen innebär en försvagning av nationen är ovedersägligt. Försvaret blir ett särintresse. När ansvaret för nationens försvar åläggs en utvald grupp av medborgare är det ett incitament till inrikes stridigheter mellan dem som ska försvara Sverige och dem som inte behövs. Vidare kanske det inte längre blir fråga om hur stora resurser som ska satsas på nationens försvar, utan strävan kan i stället antingen bli att satsa så lite eller så mycket som möjligt på särintresset militärt våld. Minimeringen skulle underlättas om ansvaret för försvaret förskjuts till Nato. En maximering riskeras om det politiska målet för det militära väpnade våldet kräver offensivt uppträdande (Nato/insatsförband/en krigsmakt).

Åldersklassbegränsningen (2) har en från demokratisk rättvisesynpunkt, pliktbehov, och från skonsamhetssynpunkt lämplig karaktär. Det är en styrka att alla vapenföra män blir vapenutbildade och under en viss tid av sitt liv har det direkta ansvaret för

nationens försvar. Det är nationen – nationens medborgare – som försvarar sig, inte några utvalda elitsoldater. Rätt bedriven behöver utbildningen inte bli kostsam. I en ny försvarsmakt (HK) bör de femton yngsta åldersklasserna krigsplaceras. Vid 36 års ålder kan den värnpliktige frivilligt övergå till hemvärdet, annars ställs han i reserv.

I femton år (1925–1939) hade vi kategoriklyvning (modellen 1). År 1971 infördes ett system där befattningarna i krigsorganisationen ”kravmärktes” och ÖB årligen skulle beställa rekryter för de befattningar som behövde omsättas. Pliktverket valde vid inskrivningsförrättningen ut dessa ”kravmärkta” rekryter och förklarade dem vara värnpliktiga.

Både kategoriklyvningen och kravmärkningen var behäftade med stora svagheter. Många värnpliktiga soldater kände sig som ”boskap”. De ansåg sig bara ha tvång att lyda överordnade – inte plikt att försvara Sverige. De krävde förmåner och vägrade på olika sätt att fullgöra sin tjänst. Systemets orättvisor plågade alla.

När riksdagen år 2009 med tvekan tills vidare avbröt värnpliktsrekryteringen, hälsades det av många med tillfredsställelse. ”Vi har fått så positiva rekryter och soldater.” Inte blir någon frivilligt soldat om man inte är nöjd med lönen och positiv till yrket och tjänsten. Men det är inte soldater som i fred är nöjda och positiva vi behöver. Vi behöver soldater som uthålligt uthärdar krig. Att man är positiv i fred innebär inte att man har andlig motståndskraft (är positiv) i krig. Om inte plikt då är grund för tjänstgöringen saknar soldaten det kategoriska imperativ, som ger honom rätt/skyldighet att döda och orsak att dö. Besvikelse, ånger och depressioner blir ofta hans lott.

Efter år 2009 har vi fått en professionell militärorganisation, en krigsmakt, som kan förhindra eller bekämpa hot av olika slag, den ska kunna göra offensiva insatser. Denna insatsorganisation kommer att kosta minst 42 miljarder/år. Den blir ändå inte den trygga försvarsorganisation som vi behöver och som svenska folket vill delta i och betala skatt för.

I alla civilisationer yppas motstånd mot värnplikt, men också motstånd mot frivillighet. I USA väckte värnpliktsinsatserna i Vietnam så starkt motstånd att man därefter övergick till att göra insatser med frivilliga, professionella soldater. Efter hand har detta lett till att USA har tvingats begränsa sig till att strida med tekniskt högtstående, personalsvaga vapensystem. Frivilliga vill inte strida i förband av infanterityp.

I Sverige ifrågasätts med rätta varför man frivilligt skall ställa upp i krig. Några dagar före nationaldagen glorifieras trots detta kriget vid Restaremonumentet på Djurgården. Man kräver kollektivanslutning för soldaterna och anslutning till Nato. Om dessa krav inte tillgodoses vill man att ett antal frivilliga soldater mutas att vidareutbilda sig och att kvarstå i tjänst även efter utbildningen. Ett föga värdigt och självaktande system, som inte kan få tillräcklig volym och som inte imponerar på en angripare.

PM 14. Ett nytt värnpliktssystem

Kostnaderna i fred ska minimeras och effekten ska utvinnas vid krig och beredskap. FN stadgar att krig är förbjudet, utom ifall det förs av en nations medborgare i självförsvar. Sveriges militära väpnade våld bör därför organiseras för försvar – för att kunna göra ett önskat krig så svårt som möjligt för motståndaren. Soldaterna ska ha plikt att försvara sig.

Organiseringen av värnpliktsförsvaret bör tillgå så att alla vapenföra svenska män efter mönstring uttas för uppfostran till soldater. De utbildas (exerceras), beväpnas och utrustas samt har plikt att därefter värna nationen i arméns förband eller i marinens och flygvapnets system.

Om alla vapenföra medborgare samtidigt skulle gå ut i krig skulle samhället inte fungera. Tiden då soldaten är krigsplacerad bör därför begränsas med en övre åldersgräns (36 år?). Soldaterna kan därefter frivilligt övergå till hemvärdet, annars ställs de i reserv.

Soldatutbildning av åldersklassen bör genomföras i två kontingenter, där rekryterna utbildas i fyra månader; en vår/sommar- och en höstkontingent. Rekryterna bör sammanhållas i kompanier som förläggs i tält eller baracker. Tjänsten bör pågå dygnet runt med ett fåtal lediga dagar. Kompanierna bör vara "självförsörjande", d v s att alla sysslor som erfordras för att kompaniets rekryter ska kunna leva och lära sköts av rekryterna själva. Rekryterna roterar och lär sig på så sätt handha alla kompaniets vapen och all dess materiel. Utbildningen inriktas på beteenden mer än på kunskapsinläring. Yrkesofficerare tjänstgör som truppförande instruktörer.

Efter dessa fyra månaders utbildning (exercis) överförs på frivillig grund erforderligt antal värnpliktiga till marinen och flygvapnet för fortsatt utbildning till sjömän respektive flygsoldater och till befäl vid dessa försvarsgrenar. Ett visst antal värnpliktiga tillåts välja att direkt ingå i det frivilliga hemvärdet med plikt att tjänstgöra där t o m 49 års ålder.

Under en femte utbildningsmånad (på senvintern) för arméns soldater tillförs befäl och specialister, som frivilligt uttagits i tidigare årsklasser och befälsutbildats. De två utbildningskontingenternas kompanier organiseras då i bataljoner, som i fält genomför en sammanhängande förbandsutbildning.

Övningen leds av regementschefen och av de aktiva officerare, som varit truppförande instruktörer under de föregående höst- och vår/sommaromgångarna. Strid övas i grupp, pluton och kompani, samordnat i bataljonsram.

Soldater och befäl i den samövade bataljonen kvarstår sedan krigsplacerade i bataljonen i femton år. Inget krav på lokalrekrytering skall föreligga. Bataljonschefen är yrkesofficer. Regeringen/ÖB mobiliserar försvarsmakten åldersklassvis/bataljonsvis inom aktuella regementsområden (försvarsområden) och marinens och flygvapnets system i sin helhet.

Soldateren förvarar sin uniform m m i hemmet. Hans vapen m m förvaras i kassoner/motsvarande på lämplig plats, dit soldaten kallas vid mobilisering och dit bataljonens "gemensamma utrustning" och inmönstrad/rekvirerad materiel ställs genom regementschefens försorg.

Avgångar kommer att ske och bataljonen blir mindre och mindre. Bataljonschefen inkallar vid behov erforderligt befäl och soldater för att genomföra omorganiseringar eller ändringar i försvarsplanläggningen. Bataljonschefen håller via nätet kontakt med personalen och leder frivilliga engagemang, t ex Vasalopp och deltagande i högtidssammankomster. Bataljonen skall "leva" under alla de femton åren. Efter femton år kan bataljonen frivilligt övergå till hemvärdet. Bataljonschefen blir stabsofficer (och så småningom regementschef och ÖB?)

Soldaten strider och lever genom att på rätt plats och rätt tid samt på rätt sätt växla mellan eld, rörelse och skydd. Om flera soldater finns i närheten av varandra måste deras verksamhet samordnas. Det är inte själva elden, rörelsen och skyddet som är problemet – det är svårt nog – men soldaten behöver hjälp med samordningen: Var och när ska han skjuta, röra sig och ta skydd? Hur

ska logistiken utnyttjas? Han behöver någon som leder, hjälper honom. Denna ledning måste vara precis och snabb, auktoritativ. Chefer ska med välvilja ställa krav på soldaten. Ledning bör övas, exerceras, ständigt – från inryckningens första dag till ”muck”. Ett förband skall vara byggt med auktoritativa och välvilliga ledare från plutonchef, kompanichef, bataljonschef, regementschef, MB och upp till ÖB. Plutonchefer och kompanichefer är i regel reservofficerare.

PM 15. Vision

I 21:a seklet kan cybernetiken (se Nationalencyklopedin) förväntas alltmer prägla samhälle och krigskonst. Cybernetiken känner inga geografiska gränser; globen är cybernetikens verksamhetsområde och marknad. Men globen liknar inte en slät pingpongboll. Dess yta består av geografiskt och kulturellt präglade områden, territorier/nationer. Befolkningens kommunikationer och cybernetiken måste rätta sig efter nationernas gränser. Detta har alltid varit ett till synes olösligt problem. Konkurrens och stridigheter har ständigt präglat kommunikationen.

Cybernetiken härskar över både mark-, sjö- och luftelementen. Kan cybernetikens IT med datorers hjälp lösa problemet? Även om en sådan lösning är en utopi måste mänskligheten förutsätta att problemet kan lösas på något sätt. Annars rasar cybernetiken ner kulturen.

Om problemet skall kunna lösas måste försvarspolitiken prioriteras på säkerhetspolitikens bekostnad.

PM 16. Maktpolitik, en återblick

Jean Baptiste Bernadotte lärde oss att Sverige inte ska föra en säkerhetspolitik som om vi vore den nordligaste tungan på vågen i den uråldriga kampen mellan öst och väst i Europa, utan vi ska föra en försvarspolitik

för att visa att vi inte vill och inte ska bli inblandade i en sådan säkerhetspolitisk kamp. Sverige har ingen fiende, men om vi blir angripna kommer vi att försvara oss. Detta försvarspolitiska mål ska nås genom att vi i fred demonstrerar en militär strategi som avhåller från angrepp och genom att vi kan mobilisera en försvarsmakt som uthålligt kan motstå ockupationsförsök. Vi visar vår makt genom att försvara oss.

Efter det att Bernadotte hade fått till stånd unionen med Norge skulle vår militära makt helt och odelat inriktas på att försvara Sverige. Det var inte tal om neutralitet, alliansfrihet eller utrikespolitik – blott ett beslut om att vårt militära väpnade våld skulle användas till självförsvar. Jean Baptistes förmåga att med värdighet och självförtroende sköta det nationella försvaret, den hårda kärnan, är det arv vi har att förvalta.

Under andra världskriget organiserades – till stora kostnader – en försvarsmakt för en strategi där vi skulle möta ett angrepp redan vid Östersjöns bortre kust och kanske i Finland samt hejda angreppet vid vår gräns och kust. Hela Sverige skulle försvaras. Den hejdade fienden skulle ”slås”, d v s att vi skulle tvinga honom att dra sig tillbaka. Vårt motto blev ”Möta, hejda och slå (MHS) vid gräns och kust”. Försvarsmaktens marina och luftoperativa system skulle möta och därefter kraftsamlat hejda vid de gränsområden och kuststräckor där angrepp kom. Arméförbanden skulle där försvara befästningar. Arméns avvärjning skulle uthålligt förstärkas med trupp från icke hotade områden. 1940-talets MHS-strategi var en makt som imponerade. Inte för att den var en stark vapenteknisk manifestation, utan för att den med värdighet och självförtroende tillvaratog och rätt utnyttjade ett enigt folks försvarsvilja.

Den 6 juni 1944 angrep och tog västmakterna Normandies kust och trängde sedan

under elva månaders anfall fram till och över Rhen. Atlantvallen visade sig vara för skör och tyskarnas omgrupperingar och motanfall förhindrades av de även i luften överlägsna västmakterna. Senare samma år, i juni och juli, undgick Finland tack vare sin försvarsstrid ett sammanbrott på Karelska näset. Där angrep Sovjetunionen med ändå större kraft än västmakterna gjorde i Normandie.

Ledningen för Sveriges försvarsmakt ansåg dock vid krigsslutet att försvarsstridernas tid var förbi (ingen hänsyn togs till Finlands framgång) och vi skulle övergå till säkerhetspolitik och anfallsstrategi. Denna anfallsstrategi var från början ett av amerikanska strateger inspirerat taktiskt förfarande, en doktrin, som kom att stödjas av vad president Eisenhower kallade ”det militärindustriella komplexet”. Denna ”manöverdoktrin” innebar att man överraskande och med minst trefaldig eldöverlägsenhet skulle anfalla en väl definierad fiende. Den ena insatsen skulle följas av nästa tills försvararens motståndskraft brutits. Dessa anfall, som regel stödda av fjärrvapen, blev mycket kostsamma, särskilt om de genomfördes mot försvarare i befästa ställningar. När Atlantvallen genombrutits eftersträvade västmakterna därför att binda motståndaren i lämplig terräng och där göra insatser.

Insatserna utvecklades under det kalla kriget till operativa företag där anfall – numera kallade ”brigadeffekter” – skulle samordnas, ledas. Manöverdoktrinens slagord blev kraftsamling och kvalitet. Doktrinen har med föga framgång tillämpats av Sovjetunionen i Afghanistan under 1980-talet och av USA i Vietnam, Irak och Afghanistan.

Efter andra världskriget omorganiserade vi våra väpnade MHS-styrkor, vår försvarsmakt, till en säkerhetspolitisk krigsmakt för anfallsinsatser enligt manöverdoktrinens mönster och med en ledarskapsdoktrin, där ”pliktskyldighet” ersatts med ”åtlydnad”.

Man spred talesätten ”anfall är bästa försvar” och ”bättre förekomma än förekommas”. Vi skulle föra duellstrider med mekaniserade insatsförband. Någon strategi fastställdes inte.

Initiativet togs hela tiden av den militära ledningen, av industriföreträdare och av regeringen. Riksdagen släpades motvilligt med under motiveringen att den nya krigsmakten – hur liten den än skulle bli – var så kostsam att vi inte samtidigt kunde upprätthålla en försvarsförmåga. Det sades inte heller behövas, för nu skulle försvarspolitik överges och vi skulle åter föra en säkerhetspolitik, liknande den som Bernadotte förkastat år 1812. Riksdagen lugnades med försäkran att ”vi försvarar bara Sverige och bara vi försvarar Sverige”. Likafullt avskaffades försvaret och en snabb avveckling av soldater i arméns krigsförband påbörjades. Insatser mot och i utlandet förbereddes. Det militära väpnade våldets uppgift i krig skulle vara anfall. ”Försvarsmakt” blev felaktigt det fredstida namnet på denna insatsorganisation. ”Krigsmakt” hade varit riktigare.

Efter Sovjetunionens sammanbrott blev det opportunt att hävda försvarspolitikens död och att förhållande en globaliserad säkerhetspolitik. Krigets infrastruktur skulle bestå av ett digitalt elektroniskt nätverk med vars hjälp väpnade insatser skulle göras varhelst ”det onda” sticker upp. Vår strategi kom under många decennier att utvecklas ad hoc. Försvarsmakten skulle rätta sig efter samhällsutvecklingen. Man övergick steg för steg till manöverdoktrinen, som dock är helt olämplig och alldeles för kostsam för våra förhållanden.

När statsmakterna förklarade att Försvarsmakten skulle reduceras och omorganiseras för att bli ett säkerhetspolitiskt instrument begärde ÖB ”time out” för försvarsmakten. Manöverdoktrinen reglementerades för in-

satsstyrkorna, och säkerhetspolitikens globalt inriktade krav styrde organisationsarbetet.

Denna ”time out” var motiverad. Ett svenskt försvar av manöverkrigsmodell hade varit och är strategiskt självmord.

År 2009 bestämdes att planläggning ska göras för insatser även i Sverige och att dessa insatser ska kunna göras tillsammans med grannländerna och Nato. En försvarsberedning fick uppgift att utreda hur rikets militära väpnade våld därvid ska organiseras.

Försvarsberedningen stödde sig på manöverdoktrinen med dess digitala elektroniska nätverk. Beredningens betänkande har lagts till grund för 2015 års försvarsbeslut. Insatserna har givits en populistisk värdegrund och de ska bestå av kraftsamlade strider på enstaka platser eller områden för att där skapa en hotande så kallad tröskel, i praktiken en munsbit för en angripande stormakt.

Nu gäller försvarsbeslutet 2015. Den globala militärpolitiska utvecklingen reser emellertid allt tydligare krav på att Sverige blir en väl försvarad fredsbevarande zon i Europas norra flankområde. Migration och svårigheter med den internationella marknadsekonomin får inte medföra att en övergång till HK fördröjs, utan tvärtom måste den påskyndas. HK organiseras för att Sverige inte ska komma i krig.

FB 15 är ett provisorium, en försöksorganisation, där man söker skapa ett säkerhetspolitiskt skal i Östersjöns vatten, på Gotland och i Finland. På vårt territorium skapar man en försvarspolitisk tunn organisation bestående av Myndigheten för Säkerhet och Beredskap med ett svagt hemvärn och någon enstaka armébrigad; man vill vara värdland för Nato. Det vill säga att man för kortsynt säkerhetspolitik och inte långsiktig försvarspolitik.

Denna säkerhetspolitik liknas vid en tröskel som ska avhålla Ryssland från att angripa

Sverige. Förr ÖB Sverker Göransson kallade tröskeln för ”enveckasförsvar”. Man kan också kalla den för ”en munsbit”. Eftersom man vill vara värdland för Nato måste munsbiten betraktas som en potemkinkuliss. Både Norge och Danmark har – till skillnad från Finland – försökt dölja sig bakom sådana kulisser. Deras partiella värnpliktsarméer är inget annat än kulisser framför Natos insatsstyrkor. De är munsbitar. I HK skall Sverige ha en hård kärna och inga munsbitar!

FB 15:s komponenter, Svenskt organiserat militärt väpnat våld + X + Y, anses uppfylla det säkerhetspolitiska målet. Det innebär att man arbetar med en känd och två okända komponenter. Det svenska väpnade våldet är den kända komponenten och den är svag. X är = Natos organisation och infrastruktur. Y är = Natos effekt. FB 15 förutsätter att Sverige ska bli värdland för Nato (X). Det medför att Rysslands intresse för svenskt territorium ökar. FB 15 innebär också att Nato kan komma att tillämpa USA:s offensiva strategi (Y). Det behöver inte betyda att USA sätter in kärnvapen. Men Nato kommer att ha luftoperativt inflytande i nordvästra Ryssland. Det medför att Ryssland behöver prioritera Norden vid en sådan konflikt som FB 15:s tröskelpolitik har som mål att undvika. FB 15 är alltså politiskt kontraproduktivt, en strategisk hasard med en svag komponent (”frivilliga värnpliktiga”) och två osäkra komponenter (USA och ”munsbiten”). Vi kan möjligen låtsas att FB 15 är en försvarsmakt. I Ryssland anses FB 15 vara en krigsmakt. I HK skall Sverige föra försvarspolitik, vara alliansfritt utan inneboende gäster och med reella värnpliktiga soldater!

I Decemberöverenskommelsens anda är FB 15 en försöksorganisation för det strategiska målet Militärstrategisk Doktrin. Fyra deluppgifter ska utredas: Hur organisera samarbetet med grannländerna? Hur bemanna organisationen? Hur utnyttja den

svenska industrin? Vilka uppgifter skall Myndigheten för Skydd och Beredskap ha? Risken är stor att denna uppdelning leder till en suboptimering av kostnaderna och en dubbelredovisning av armén. Vidare har en säkerhetspolitisk användning av vårt väpnade militära våld lagts till grund för den nya strategin. I HK har en sammanvägning gjorts av dessa frågor. I HK skall Sverige ha försvarspolitik som grund!

Om FB 15 fullföljs kommer Sveriges försvarspolitiska makt att förloras och ersättas av en mark-, en marin- och en luftoperativ insats/anfallsstyrka, vilka blir så svaga att USA/Nato kan komma att avstå från att stödja svensk försvarspolitik. HK vore minst tre gånger starkare än FB 15, utan att kostnaderna långsiktigt skulle bli större.

Författaren är överste 1 gr och ledamot av KKrVA.